

МОТИВИ

към проект на Наредба за изменение на Наредба № 3 от 2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които Министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения (обн., ДВ, бр. 29 от 2019 г.)

Причини, които налагат приемането на Наредба за изменение на Наредба № 3 от 2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които Министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения:

С Наредба № 3 от 2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които Министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения (Наредба № 3) се реализира законовото правомощие на министъра на здравеопазването да определи съответните критерии и ред за субсидиране на лечебните заведения в посочените от закона случаи, както и съответните медицински дейности, които по силата на чл. 82, ал. 1, т. 6а, 6в, 8 и 9 от Закона за здравето се предоставят на българските граждани извън задължителното здравно осигуряване, и за които Министерството на здравеопазването за целта предоставя субсидии на лечебните заведения.

Съгласно чл. 106а, ал. 6 от Закона за лечебните заведения, стойността на субсидиите за лечебните заведения е в рамките на бюджета на Министерството на здравеопазването за тези дейности за съответната календарна година. Бюджетът на ведомството за субсидираните дейности е съобразен при издаването на Наредба № 3, съответно обуславя и размера на субсидията за всяка отделна дейност, определен с наредбата. Както беше посочено в мотивите към проекта на Наредба № 3, стойността на субсидията по отделни дейности е или на досегашните нива или е завишена, т.е. отчетени са актуалните нива на средния разход за съответните дейности, съобразно рамката на бюджета на министерството.

С Постановление № 78 на Министерския съвет от 2019 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерство на здравеопазването за 2019 г., изменено и допълнено с Постановление № 111 на Министерския съвет от 2019 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет, по бюджета на Министерството на здравеопазването са осигурени допълнителни средства за дейности, предоставяни от лечебните заведения срещу субсидиране от бюджета на ведомството.

С допълнително предоставените средства Министерството на здравеопазването има възможността да увеличи стойността на субсидиите за дейностите, за които тази стойност в Наредба № 3 е запазила предишните си нива, а също и да актуализира нивата на субсидиране на дейности, които са показали особени тенденции на развитие в разходно отношение, включително и през първия период на действие на договорите за субсидиране между лечебните заведения и Министерството на здравеопазването през 2019 г. От влизането в сила на Наредба № 3 до момента са сключени индивидуални

договори за субсидиране със 146 лечебни заведения за болнична помощ и центрове за психично здраве.

За целите на преразпределението на допълнително предоставените финансови средства по бюджета на министерството за субсидирани дейности е разгледана информацията от лечебните заведения за осъществяваните дейности в рамките на първия период от действието на договорите за субсидиране, сключени през 2019 г., а също и постъпилите в рамките на общественото обсъждане на проекта на Наредба № 3 предложения относно стойността на субсидиране по отделните дейности (тогава отхвърлени поради липса на конкретика и обосновка на формирането им и поради липса на средства по бюджета на Министерството на здравеопазването). Извършен е отново преглед и на Икономическия анализ на дейността на лечебните заведения за болнична помощ в системата на общественото здравеопазване в България в периода 2010 – 2017 г. (изд. 2018 г.), Икономическия анализ на отделенията в многопрофилните болници за активно лечение за периода 2010 – 2016 г. (изд. 2017 г.) и данните от формата за разделно отчитане на разходите, които лечебните заведения предоставят ежегодно в Националния център за обществено здраве и анализи.

Установена е трайна тенденция на увеличение на разходите, в т.ч. разходите за персонал, разходите за лекарствени продукти и медикаменти, както и оперативните разходи. Това от своя страна води до нарастване на стойността на един преминал болен, средния разход на едно легло и средния разход на леглоден. Наблюдава се тенденция на нарастване на използваемостта на легловия фонд.

На тази база са определени нивата на увеличение на субсидирането за дейностите, за които установените тенденции са най-силно изразени. Целта е актуализиране на стойността, която се заплаща на лечебните заведения за преминал и отчетен пациент, поради тенденция за формиране на разлика между субсидията, която се предоставя и реално извършените разходи от лечебните заведения.

В резултат се предлагат някои промени в Приложение № 1 към чл. 15, ал. 2, чл. 40, ал. 1 и чл. 47, ал. 2, а именно в стойностите, които Министерство на здравеопазването заплаща за част от осъществяваните дейности, както следва:

1. Увеличение на стойностите на медицинските дейности по чл. 26 и чл. 27, касаещи лечение на пациенти с активна туберкулоза, обхващане на контактни на пациенти с туберкулоза, лица с латентна туберкулозна инфекция и суспектните за туберкулоза лица, амбулаторно проследяване (диспансеризация) на пациенти с туберкулоза, продължаващо лечение и рехабилитация на пациенти с туберкулоза, продължаващо лечение и рехабилитация на пациенти с неспецифични белодробни заболявания. Средствата за дейността се разпределят за 28 лечебни заведения, в т.ч. 10 специализирани болници за активно лечение на пневмофтизиатрични заболявания и пневмофтизиатрични отделения към държавни и общински болници на база леглоден. Това са лечебните заведения, сключили договор с Министерството на здравеопазването за субсидиране за посочените дейности.

2. Увеличение на стойностите на медицинските дейности по чл. 41, касаещи лечение на пациенти с психични заболявания на стационарно лечение с непрекъснат 24-часов престой, вкл. за дейности по рехабилитация чрез трудотерапия; спешно

стационарно лечение до 24 часа на пациенти с психични заболявания с висок риск, спешни състояния и изразена психомоторна възбуда, които не се хоспитализират в същото лечебно заведение и дневно стационарно лечение на пациенти с психични заболявания. Средствата за дейността се разпределят за 12 центрове за психично здраве и психиатрични отделения към държавни и общински болници на база проведен леглоден лечение. Това са лечебните заведения, сключили договор с Министерството на здравеопазването за субсидиране за посочените дейности.

3. Увеличение на стойността на медицинските дейности по чл. 46, ал. 1, 2 и 4, а именно стойността, която Министерство на здравеопазването заплаща за преминали и отчетени пациенти със спешни състояния, преминали през спешни отделения, които не са хоспитализирани в същото лечебно заведение. Предвижда се допълнителните средства да бъдат разпределени между 43 лечебни заведения за болнична помощ, в т.ч. 8 болници – със 100 на сто държавна собственост и 26 болници с над 50 на сто държавно участие в капитала. Това са лечебните заведения, сключили договор с Министерството на здравеопазването за субсидиране за посочените дейности.

Предложенията за промени в стойностите на субсидиране за посочените дейности се базира на констатацията за най-ясно изразена тенденция за формиране на разлика между субсидията, която се предоставя и реално извършените разходи от лечебните заведения по осъществяването им, като в същото време се отчита, че това са дейности с висока обществена значимост, предвид вида и развитието на съответните заболявания и състояния.

Очакваните резултати от прилагането на наредбата са свързани с целесъобразното и ефективно преразпределение на допълнително предоставените средства по бюджета на Министерството на здравеопазването за субсидирани дейности, чрез актуализиране на стойността, която се заплаща на лечебните заведения за преминал и отчетен пациент за някои субсидирани дейности поради тенденция за формиране на разлика между субсидията и реално извършените разходи от лечебните заведения по тяхното предоставяне. Очакваният резултат в крайна сметка е и подобряване на достъпа до медицински услуги на уязвими групи от населението и решаване на здравни проблеми извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, както и създаване на възможност за лечебните заведения за подобряване на ефективността на здравното обслужване.

Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

Дейностите, за които Министерството на здравеопазването финансира лечебни заведения по реда на Наредба № 3 и в частност дейностите по настоящия проект на наредба, не се финансират по друг ред, т.е. не са налице приходи от други източници за лечебните заведения, като Министерството на здравеопазването не компенсира разликата между получените приходи и направените разходи от лечебните заведения за съответната дейност, а финансира изцяло осъществяването ѝ.

Допълнителните средства, необходими за реализирането на предложеното увеличение на цените на горепосочените дейности са осигурени по бюджета на Министерство на здравеопазването с Постановление № 78 на Министерския съвет от 2019 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерство на здравеопазването за 2019 г., изменено и допълнено с Постановление № 111 на Министерския съвет от 2019 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет.

Критериите по Наредба № 3, на които трябва да отговарят лечебните заведения, за да бъдат субсидирани за съответните дейности са в съответствие с критериите по съответните действащи медицински стандарти, на които лечебните заведения трябва да отговарят, за да получат разрешение за лечебна дейност. Наличието на актуално разрешение за лечебна дейност е основно изискване по Наредба № 3, следователно лечебно заведение, което притежава разрешение, отговаря на изискванията на съответния действащ стандарт, а това означава, че отговаря и на критериите на Наредба № 3 за субсидиране на съответната дейност. Тези критерии по Наредба № 3 не се променят с настоящия проект.

С Наредба № 3 е предвидено при липсата на медицински стандарт по дадена медицинска специалност, за изпълнението на критериите от съответното лечебно заведение да се използват данните от разрешението за лечебна дейност, а ако в тях липсват такива – данни от договора на лечебното заведение с НЗОК за заплащане на съответните медицински дейности. В този смисъл не се очаква лечебните заведения да реализират допълнителни разходи над реализираните до настоящия момент по тяхното окомплектоване и оперативно поддържане на наличния им капацитет за осъществяване на дейностите по разрешението им за лечебна дейност, за да покрият изискванията на наредбата и да получат субсидиране за съответните дейности. Това положение по Наредба № 3 не се променя с настоящия проект.

Що се отнася до стойността на субсидията за съответните дейности, същата се съдържа в проекта, което дава възможност на лечебните заведения да разчетат дейността си предварително и да анализират и оценят своя интерес от по-нататъшно прилагане на сключения договор за субсидиране.

Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

След извършена преценка за съответствие с европейското право се установи, че обществените отношения, предмет на проекта на тази наредба, не са регламентирани в европейското законодателство. Уредбата на обществените отношения, предмет на проекта на наредба, е въпрос на национално решение и е от компетентността на отделените държави-членки. Това произтича от разпоредбата на чл. 168, пар. 7 от Договора за функциониране на Европейския съюз, която предвижда изключителна компетентност на държавите-членки по определяне на здравната им политика и организирането и предоставянето на здравни услуги и медицински грижи.

Проектът е поместен на интернет страницата на Министерството на здравеопазването и на Портала за обществени консултации за обществено обсъждане в 14-дневен срок, на основание чл. 26, ал. 4, изречение второ от Закона за нормативните актове. С проекта на наредба не се въвеждат промени по същество, а само увеличение на стойностите за част от медицинските дейности, за които Министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения, поради което се предлага 14 – дневен срок за обществено обсъждане.

Изпълнението на Закона за държавния бюджет на Република България за 2019 г., респ. бюджета на Министерството на здравеопазването е в ход второ тримесечие и поради това е необходимо да се гарантира ефективното разходване на публичния ресурс за здравеопазване за настоящата бюджетна година, включително с промените в стойностите, които се въвеждат с проекта на наредба.